

Pwoteksyon Kont Rayisans

Ensidan ak krim rayisans yo fèt lè moun yo aji sou baz gwo repiyans, kwayans negatif, oswa laperèz ki san sans poutèt relijyon, ras, oryantasyon seksyèl, idantite jan, andikap, afilyasyon politik, ak/oswa laj reyèl oswa prezime yon moun. Ensidan ak krim rayisans yo souvan ogmante souvan anvan ak apre eleksyon nasyonal yo epi apre gwo evènman mondyal yo, tankou lagè, konfli, ak zak teworis. Moun yo kapab viktim ensidan oswa krim rayisans yo dirèkteman, yo kapab temwen yo, oswa yo kapab okouran de yo atravè medya yo. Ensidan ak krim rayisans yo kapab vize moun oswa gwoup moun, san wete sant kominotè yo oswa sant relijye yo.

Ensidan rayisans yo se aksyon ki pa aksyon kriminèl lahèn pouze yon moun fè.

Krim rayisans yo se zak kriminèl lahèn pouze yon moun fè, tankou menas aloral pou fè mechanste, agresyon, oswa zak kraze brize.

Krim ak ensidan rayisans yo se move bagay e moun pa ta dwe janm komèt yo. Men, gendelè moun komèt yo. Men kèk konsèy ki pou ede w asire sekirite w ak sekirite fanmi ou:

- ➔ Rete vijilan. Prete atansyon ak sa k ap pase ozalantou ou.
- ➔ Evite kote ki izole oswa kote ki gen tikal ekleraj.
- ➔ Mache avèk yon moun oswa mache an gwoup chak lè sa posib.
- ➔ Voye mesaj tèks bay yon zanmi oswa yon famni oswa rele li lè w kite oswa rive kote a.
- ➔ Konnen kijan pou w rele 9-1-1. Si w gen pwoblèm lang, chèche konnen kijan pou w mande yon entèprèt.

Si Ou Viktim oswa Temwen yon Krim Rayisans

Pafwa, li kapab difisil pou w konnen lè yon moun komèt yon krim rayisans. Si w viktim oswa temwen yon sitiyasyon ki sanble ak yon krim epi ou panse yo fè li sou baz repiyans, paspouki, oswa lahèn kont yon gwoup moun espesifik ou fè pati, men kèk bagay ou kapab fè:

Priyoreze Sekirite Ou

- Kite kote ki danjere a.
- Al kay doktè si sa nesèsè.
- Note oswa di yon moun sa w te wè a, mo egzak moun nan te di, oswa nenpòt lòt enfòmasyon yon fason pou w pa bliye yo.
- Pou ensidan ki pase sou entènèt yo, fè eskrinchòt mesaj yo.
- Kontakte yon moun ou fè konfyans pou w jwenn sipò.

Panse pou Siyale Krim nan

- Konpoze 9-1-1 .
- Si ou bezwen yon entèprèt, di lang ou pale a oswa “No English, I speak [your language].”
- Lapolis ka kontakte w pou plis enfòmasyon pandan yo ap mennen ankèt.

Panse pou al fè deklarasyon nan FBI

- Biwo Federal Ankèt (Federal Bureau of Investigation, FBI) ap siveye krim reyisans yo
- Sou entènèt: tips.fbi.gov
- Nan Telefòn: Rele FBI nan 1-800-225-5324

Si w santi w pa alèz pou w kontakte lapolis oswa si w bezwen plis sipò:

- Kontakte yon moun ou fè konfyans pou w jwenn sipò.
- Itilize yon liy asistans Resous pou Moun ki Viktim Fòskote ak Rayisans ki koute moun pou ede yo epi ba yo resous.
- Kontakte Sant Resous Victims Connect la nan 855-484-2846 oswa ale sou <https://victimconnect.org/>

Si w gen kè sote poutèt sitiwayon imigrasyon ou lè w ap siyale yon krim, panse pou w chèche konsèy jiridik nan men yon avoka imigrasyon anvan w siyale yon krim. Li posib pou lwa sou imigrasyon Etazini pwoteje moun ki viktim kèk krim.

Si w viktim yon krim oswa ensidan rayisans, li nòmal pou w gen yon dividal reyaksyon, tankou:

Ou an kòlè	Ou santi w lage de bra balan	Ou gen laperèz	Ou tris	Ou fristre	Ou manke konfyans nan tèt ou
Ou manke somèy	Ou gen tèt fè mal	Ou santi w wont	Ou gen enkyetid	Amoupwòp ou ba	Ou nan dout

Li ka itil ou pou:

- Chèche sipò nan men moun ou renmen ak fè konfyans.
- Fè bagay ki ede w jere sitiwayon an, tankou respirasyon pwofon, egzèsis, lapriyè, elatriye.
- Fè yon ti kanpe lwen vyolans oswa lòt kontni chokan ki nan medya ak sou rezo sosyal yo.
- Kenbe yon abitud. Asire w al kouche epi reveye a menm lè a chak jou.
- Kontakte òganizasyon kominotè yo oswa entitisyon relijye yo pou w jwenn sipò.